

NACZELNE DOWÓDZTWO W. P.
(SZTAB GENERALNY)

Warszawa, dn. 16/IX. 1920 r.

Oddział II Informacyjny

Ew/5^{Nº} 41297 /II.

4196^{1/2}

WM

Do

ADJUTANTURY GENERALNEJ

Przesyła się w załączeniu referat specjalny p.t.
"Sytuacja bolszewicka na froncie polskim dn.15/IX
1920.roku."

2. załączniki.

Za zgodność:

W/z Szefa Oddziału II

MATUSZEWSKI m.p.
ppułk. Szt. Gen.

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

Otrzymują:

1. Adj. Gen.
2. M. Szef Szt. Gen.
3. Delegacja pokojowa w Rydze
4. Oddz. III. N.D.

NACZELNE DOWÓDZTWO WOJSK POLSKICH
ADJUTANTURA GENERALNA
WARSZAWA

L. Dz. 4196^{1/2} dnia 18/3 1920 r.

2 załącz. Wydział.

325

748

Dnia 15 września 1920 roku.

4796

SYTUACJA BOLSZEWICKA NA FRONCIE POLSKIM W DN.15/IX.-20.

I. Odcinek Północny. / na północ od Prypeci/

Po ukończonym odwróceniu pobite armje frontu zachodniego wycofały swe dywizje na reorganizację, obsadzając linię frontu świeżymi siłami, oraz oddziałami, które w czasie odwrotu poniosły mniejsze straty; stan ten naogół trwa dotąd. Jako ewentualna najbliższa linja obronna przyjęta została przez dow. frontu zachodniego linja Niemen, Szczara, kanał Ogińskiego; którą bolszewicy umacniają; przed tą linią wysunięte oddziały obsadzają przedpole Grodna i Wołkowyska, oraz rejon Białowieży i Kobrynia, tworząc linię przednią, utrzymującą kontakt z nieprzyjacielem. Zamiany ofenzywne na odcinku północnym są odłożone do przeprowadzenia reorganizacji wycofanych na tyły oddziałów; przyczem ewentualnymi celami akcji ofenzywnej mają być Białystok i Brześć.-

Front został zorganizowany z III., XVI. i utworzona z b. Grupy Mozyrskiej IV. armji. Dawna IV. armja / w składzie XXI 12., 53., 54., 18. dyw. strz. i III. korpusu. / w skutek rozbicia, oraz internowania w Prusach przestała istnieć; XV. armja, z której dawnego składu / 4., 16. ~~11., i 32. dyw. strz.~~ / ocalały jedynie nieliczne oddziały 11. i 16. dyw., jako taka przypuszczalnie nie istnieje; niedobitki XV. armji reorganizują się na tyłach.

III. armja, mająca sztab w Lidzie, posiada w linii bojowej około trzech brygad piechoty z 5. i 6. dyw. strz. oraz trzy pułki jazdy dywizyjnej. Rezerwę i ewentualną obsadę linii Niemna stanowią reorganizowane 56. i 21. dyw. strz., oraz pozostałe brygady 5. i 6. dyw. strz. Liczebność armji wynosi ca 15.000 bgn. i szabel z czego około 9.000 rezerwy.

XVI. armja ze sztabem polowym przypuszczalnie w Wołkowysku, zajmuje odcinek frontu 17. dyw. strz. z przydzie-

lonymi 16. i 11. pułkami jazdy, oraz 143. i 144/48. dyw. strz. z oddziałem ekspedycyjnym. Na reorganizacji znajdują się 27. 2. 10. i 8 dyw. strz. jakoby w rejonie Słonim - Derewnoje; stanowią one wenzualną rezerwę armji. Liczebność XVI. armji sięga 18.000 bgn. i szabel, z czego grupa rezerwowa do 8.000.-

W składzie IV. armji stwierdzono w rejonie operacyjnym 57. dyw. strz. 55. dyw. strz. / w składzie dwóch brygad: 163 i 165/, oraz oddziały zbiorowe, tworzące rzekomo dywizję o nieustalonym numerze porządkowym. Na prawym skrzydle w rejonie Białowieży operują oddziały jazdy dywizyjnej włączanej sile jednej brygady. Wskutek ostatnio przeprowadzonych operacji wojsk polskich łączność IV. armji na południe z XII. armją została przerwana. Liczebność IV. armji ca 12.000 bgn. i szabel /ca 3.000 w rezerwie./

Ogólna siła odcinka ca 45.000 bgn. i szabel, z czego linii bojowej do 25.000 bgn. i szabel.

Ewentualną rezerwę strategiczną odcinka /względnie frontu zachodniego / stanowią mogą awizowane i zapewne znajdujące się na tyłach dywizje V. armji /:30., 35., i 51 ?/, oraz uzupełniane rozbitki XV. armji.

II. Odcinek południowy / od Prypeci do granicy Rumuńskiej / Działają tu XII. Konna i XIV. armje, wchodzące organizacyjnie w skład frontu południowo-zachodniego, z których dwie pierwsze podlegają operacyjnie dow. frontu zachodniego.

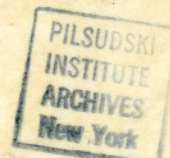
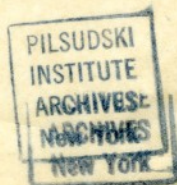
XII. armja licząca do 24.000 bgn. i szabel, składa się z 58., 7., 25., 44. i 24. dyw. strz. znajdujących się obecnie w odwrotowych walkach z napierającymi polskimi oddziałami. Na tyłach XII. armji grupuje się pierwsza Konna Armja Bułdiennego. / 4. 6. 11. i 14. dyw. jazdy, oraz "osobaja brygada" / w sile ca 7.000 szabel, po ostatnich ^{po} niepowodzeniach doznanych w walkach w rejonie Zamość - Hrubieszów wycofana na odpoczynek i obecnie skierowana do rejonu koncentracyjnego Perespa - Rozyszcze, celem dalszego użycia w kierunku północno-zachodnim. Odcinek XII. armji sięga na południe do rejonu Kamionka - Topórów, gdzie XII. armja łączy

z XIV. armją., działającą w sile ca 25.000 bgn. i w składzie 45., 47., 60., i 41. dyw. strz. i 8. dyw. jazdy w linii, oraz ewentualnie 14. dyw. p. w rezerwie armji na dalszych tyłach. Prawe skrzydło XIV. armji, t. zw. Grupa Jakira / 45., i 47. dyw. / ma za zadanie utrzymanie linii Górnego Bugu. Lewe skrzydło armji / 41. dyw. / opiera się o D niepr.

Na odcinku południowym frontu oddziały bolszewickie są znacznie wyczerpane długotrwałymi i ciężkimi walkami, i niewykazują zdolności do przeprowadzenia obecnie jakichkolwiek skutecznych działań ofensywnych. - Odcinek ten nie posiada według dotychczasowych danych żadnych większych rezerw, natomiast stwierdzić należy stałe i intensywne uzupełnianie działających tu dywizji.

Na odcinku południowym działa obecnie ogółem około 56.000 bgn. i szabel.

Dyslokację bolszewicką i szczegółowy wykaz sił przedstawiają załączniki.

328

151

New York